

Det psykiske arbejdsmiljø 2019-23

Analysens hovedpointer

- COVID-19-nedlukningerne af samfundet i 2020-2022 ser ikke ud til at have haft nogen effekt på, hvor fleksible arbejdsgiverne er i forhold til placering af arbejdstid. Til gengæld har langt flere mulighed for hjemmearbejde i dag end i 2019.
- Flere end tidligere har arbejdet, selvom de har følt sig syge, og selvom der er færre i dag, der oplever stresssymptomer end i 2021, så er niveauet stadig højere i dag end i 2019. Samtidig mener over halvdelen, at der ikke gøres tilstrækkeligt for at forebygge stress på deres arbejdsplads.
- De fleste er tilfredse med deres arbejde og mener, at det psykiske arbejdsmiljø på deres arbejdsplads er godt. Der var en tendens til, at medlemmerne var mindre tilfredse med deres job under COVID-19-nedlukningerne, men i 2023 er tilfredshedsniveauet det samme som før nedlukningerne.

Om analysen

Analysen er udarbejdet i marts 2023 af Julius Gotthardt Møller og Sofie Dalum fra DM. Analysen anvender tal fra DM's arbejdsmiljøundersøgelser fra 2019, 2021 og 2023.

Kontakt

Hvis du har spørgsmål til analysen, kan du kontakte DM's analyseafdeling på analyse@dm.dk. Hvis du har spørgsmål til brug af analysen i pressen, kan du kontakte DM's pressevagt på 29 11 60 80

1. Arbejdsmiljøundersøgelsen

Både i 2019, 2021 og 2023 har DM udsendt en arbejdsmiljøundersøgelse til alle vores medlemmer, der er i arbejde – dog ikke studerende. Medlemmerne bliver i et spørgeskema spurgt ind til en række emner omkring deres arbejdsliv og arbejdsplads.

I denne analyse er følgende er tre emner udvalgt: Work/life-balance, stress, og jobsikkerhed og -tilfredshed. Derudover indeholdt spørgeskemaet også spørgsmål om ledelseskvalitet og faglig kvalitet, samt spørgsmål om hjemmearbejde, arbejdstid, og produktivitet.

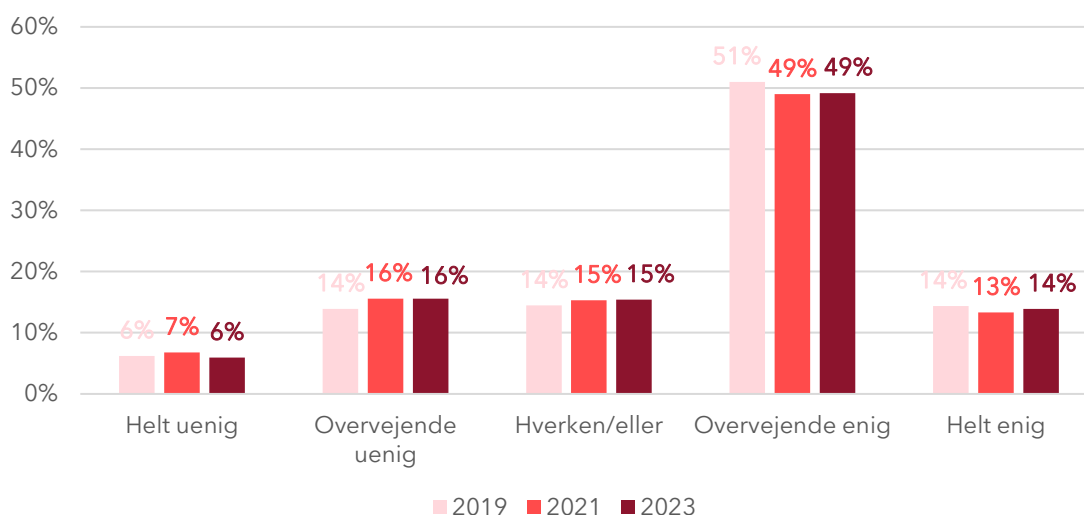
Denne analyse er en sammenligning af besvarelserne fra de tre år 2019, 2021 og 2023. I slutningen af rapporten, kan du læse mere om, hvordan undersøgelserne er udarbejdet og hvilke forbehold vi tager, når vi sammenligner besvarelser på tværs af år.

2. Work/life-balance

Vi har i alle tre år undersøgt, om medlemmerne oplever, at der er en balance mellem deres arbejdsliv og deres privatliv. Det har vi gjort ved at spørge ind til, hvor fleksibel deres arbejdsgiver er i forhold til placering af arbejdstiden, om man har mulighed for hjemmearbejde, om det forventes, at man er tilgængelig udenfor arbejdstiden, og om man oplever at arbejdet tager så meget af ens energi, at det går ud over privatlivet.

Figur 1 viser, at næsten to tredjedele af respondenterne er enige i, at de kan placere arbejdstiden efter eget ønske. Der har ikke været nogen nævneværdig ændring i denne andel siden 2019. COVID-19-nedlukningerne af samfundet i 2020-2022 ser altså ikke ud til at have haft nogen effekt på, hvor fleksible arbejdsgiverne er i forhold til placering af arbejdstid.

Figur 1 Jeg kan selv placere min arbejdstid efter eget ønske

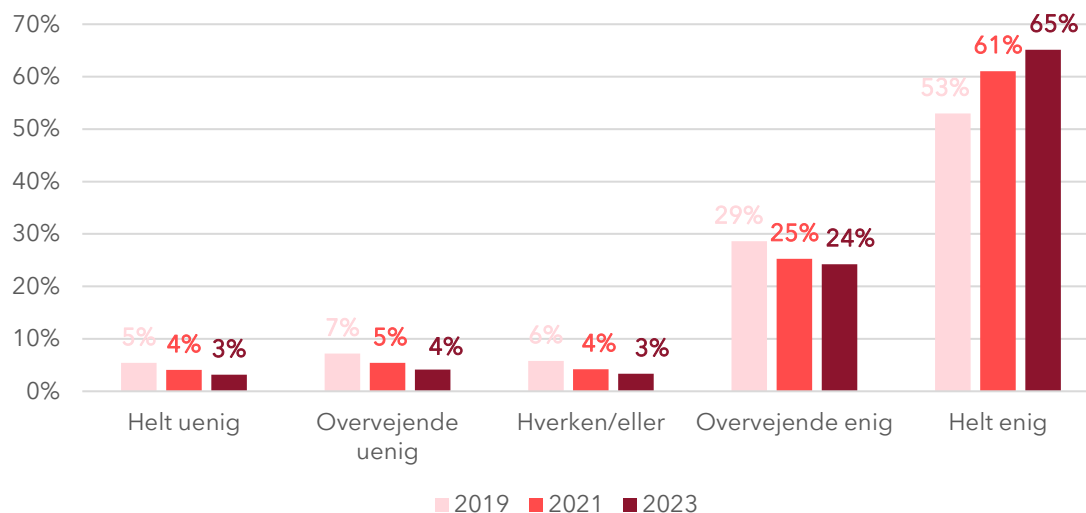

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

Selvom medlemmernes arbejdsgivere ikke er blevet mere fleksible, når det kommer til placering af arbejdstid, så er der i dag flere, der har mulighed for hjemmearbejde, end der var i

2019. **Figur 2** viser, at i 2019 var 82 procent enige i, at de havde mulighed for hjemmearbejdsdage. I 2023 var det steget til 89 procent. I dag er det kun 7 procent der er uenige i, at de har mulighed for at arbejde hjemme.

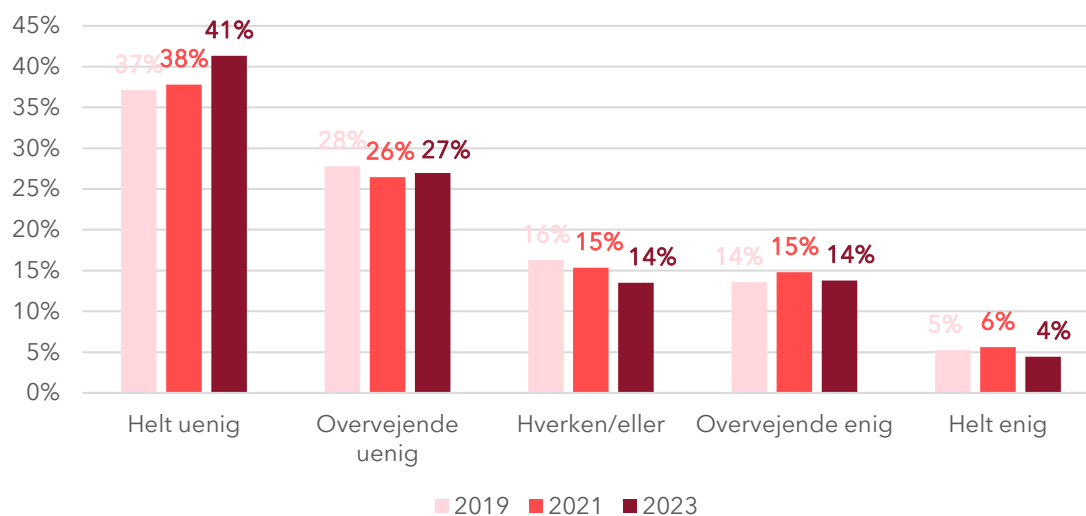
Figur 2 Jeg har mulighed for hjemmearbejdsdage

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

Den øgede mulighed for hjemmearbejde har tilsyneladende ikke medført, at respondenterne oplever, at deres chef i højre grad forventer, at de er tilgængelige udenfor arbejdstiden - tvært imod. Andelen der er enige i udsagnet, er ret konstant over årene imens der har været en lille stigning i andelen, der er helt uenige i, at chefen forventer at de er tilgængelige udenfor arbejdstiden (**Figur 3**). Man bør dog være opmærksom på, at det stadig er næsten hver femte, som oplever at chefen forventer tilgængelighed udenfor arbejdstiden.

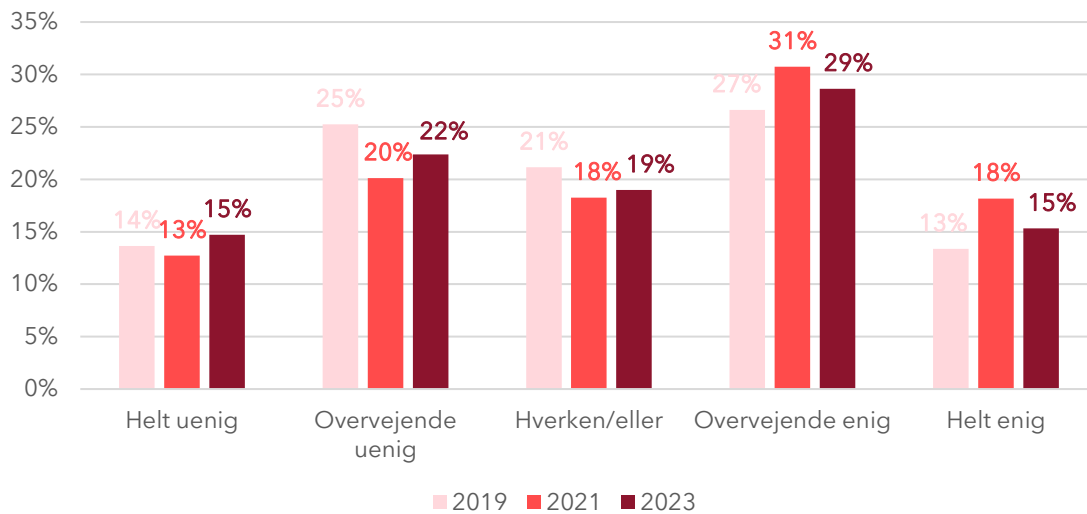
Figur 3 Min chef forventer at jeg er tilgængelig udenfor arbejdstiden

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

Mange oplever, at arbejdet går ud over deres personlige overskud. **Figur 4** viser, at selvom andelen, der er enige i, at deres arbejde tager så meget af deres overskud, at det går ud over deres privatliv, er faldet siden 2021 (som var præget af COVID-19-nedlukningerne af samfundet), så er niveauet endnu ikke faldet til præ-covid niveauet. Således er der i dag 44 procent, der oplever, at arbejdet går ud over deres privatliv, hvor det i 2019 var 40 procent. Dog er problemet mindre end i 2021, hvor halvdelen af medlemmerne oplevede dette problem.

Figur 4 **Jeg oplever, at mit arbejde tager så meget af min energi, at det går ud over mit privatliv**

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

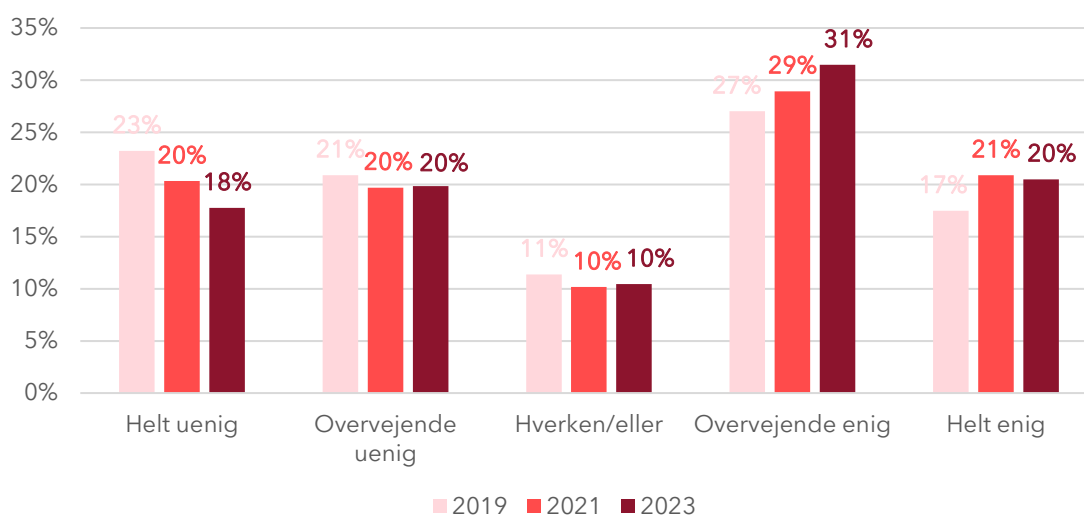
3. Stress

Indenfor emnet stress har vi spurgt medlemmerne, om de har arbejdet imens de har følt sig syge, om de vil beskrive deres arbejdsplads som præget af stress, om der gøres tilstrækkeligt for at forebygge stress på arbejdspladsen og om de har oplevet stresssymptomer den seneste måned.

Undersøgelsen viser, at medlemmerne i høj grad arbejder, selvom de føler sig syge. Det er 51 procent enige i 2023. Det ses også, at dette er noget, som medlemmerne i stigende grad gør.

Figur 5 viser, at der fra 2019 til 2021 var en stigning i andelen af medlemmer, der var enige i, at de havde arbejdet, selvom de følte sig syge fra 44 procent til 51 procent.

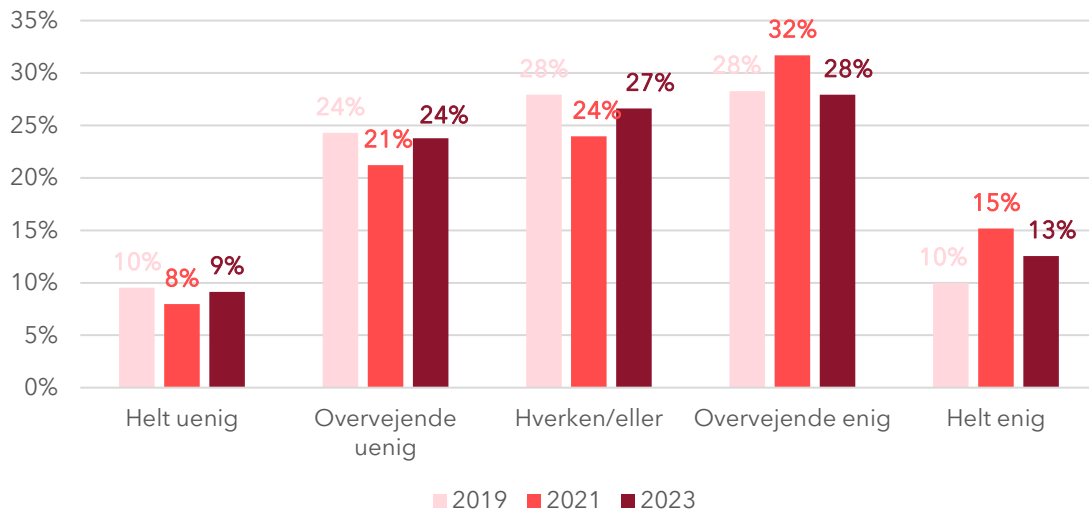
Figur 5 **Jeg har indenfor det seneste år arbejdet, selvom jeg har følt mig syg**

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

I 2023 er to ud af fem enige i at deres arbejdsplads er præget af stress, det ses af **Figur 6**. Dette er lidt flere end i 2019 men lidt færre end i 2021. Så selvom arbejdspladserne opleves som mindre stressprægede end under COVID-19-nedlukningerne, så er niveauet stadig højere end tidligere. Det bemærkes, at der er flere medlemmer, der er enige i at deres arbejdsplads er præget af stress end medlemmer, der er uenige i udsagnet.

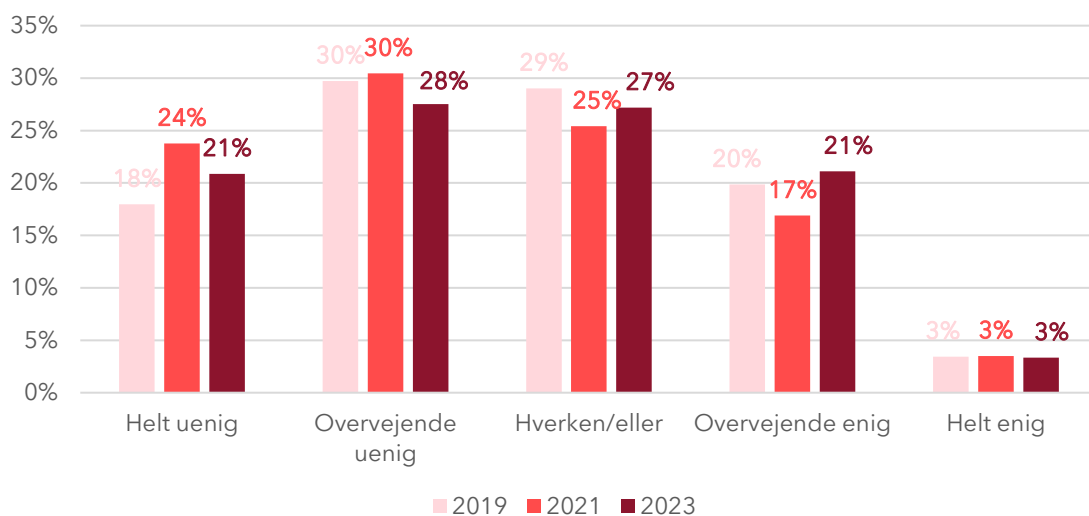
Figur 6 Jeg vil beskrive min arbejdsplads som præget af stress

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

At mange oplever deres arbejdsplads som præget af stress, kan muligvis hænge sammen med, at kun hver fjerde er enige i, at der gøres tilstrækkeligt for at forebygge stress på deres arbejdsplads. Halvdelen er uenige i, at der gøres tilstrækkeligt (**figur 7**). Andelen der er uenige i, at der gøres nok for at forebygge stress, er omtrent det samme i 2019 og 2023. 2021 stikker ud og havde en større andel, der ikke mente, at der blev forebygget tilstrækkeligt. Dermed er medlemmernes opfattelse af stressforebyggelsen på deres arbejdsplads, umiddelbart hverken blevet mere positiv eller negativ med tiden.

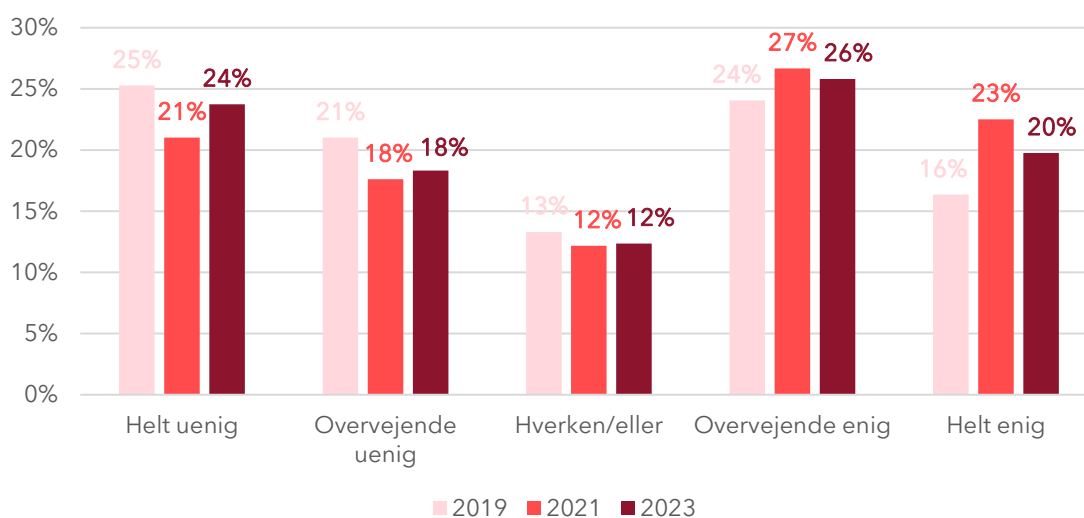
Figur 7 Der gøres tilstrækkeligt for at forebygge stress på min arbejdsplads

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

Der er rigtig mange, der har oplevet stresssymptomer indenfor den sidste måned. **Figur 8** viser, at hele 46 procent i 2023 var enige i, at de havde oplevet symptomer indenfor den seneste måned. Dette er en lidt færre end i 2021, hvor det gjaldt for 50 procent, men det er en del flere end i 2019 hvor kun 40 procent havde haft stresssymptomer. Andelen der selv oplever stresssymptomer er større, end andelen der mener, at deres arbejdsplads generelt er stresspræget.

Figur 8 Jeg har inden for den seneste måned oplevet symptomer, som ofte forbindes med stress

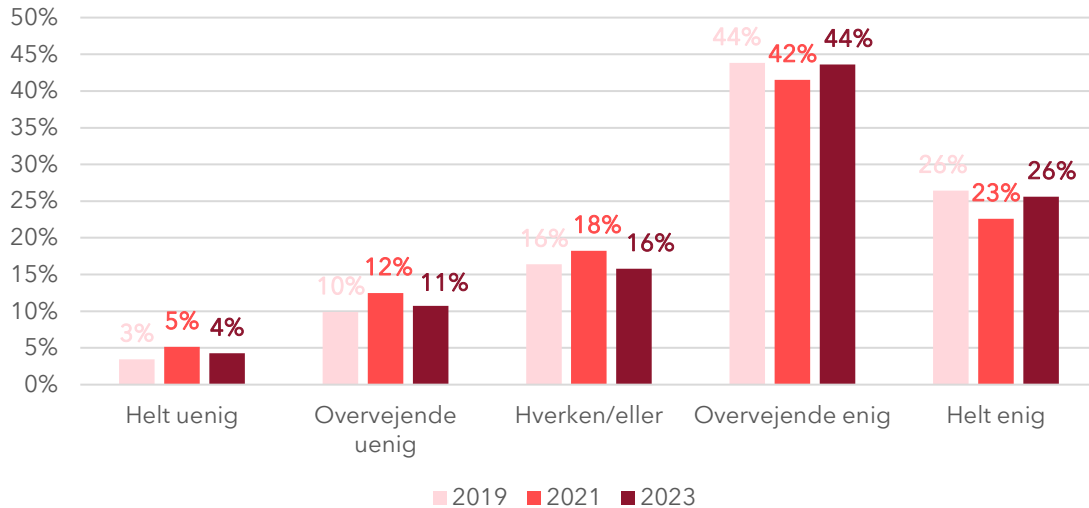
Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

4. Jobtilfredshed og jobsikkerhed

Vi har også spurgt ind til, hvordan medlemmerne opfatter deres jobsikkerhed og hvor tilfredse de er med deres nuværende job. Det har vi gjort ved at stille en generelle spørgsmål om jobtilfredshed og arbejdsmiljø, samt spørgsmål om bekymringer for at miste jobbet og nylig job-søgningsaktivitet.

De fleste DM medlemmer er ret tilfredse med deres job, det kan man se af **figur 9**. Dog faldt den generelle jobtilfredshed lidt mellem 2019 og 2021, men niveauet for jobtilfredshed er i 2023 lige så højt som før COVID-19-nedlukningerne. Dog er hver sjette decideret utilfreds med deres job.

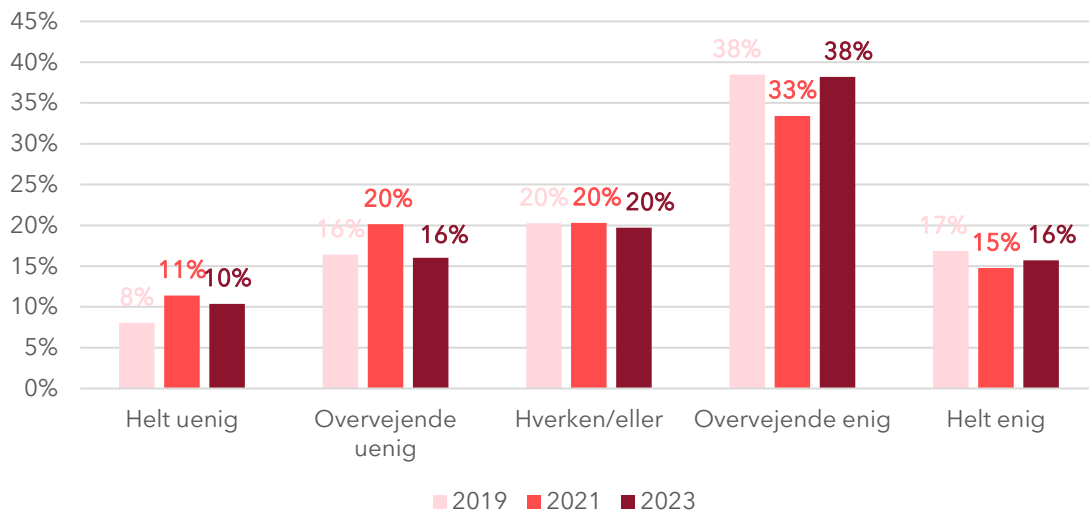
Figur 9 Jeg er alt i alt tilfreds med mit job

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

Lidt samme billede tegner sig, når man spørger ind til hvad medlemmerne, alt i alt, synes om det psykiske arbejdsmiljø på deres nuværende arbejdsplads. Som det ses af **figur 10**, er medlemmerne mere tilfredse i dag end de var i 2021 og niveauet er tilbage på samme niveau som i 2019. Andelen der er decideret utilfredse med det generelle psykiske arbejdsmiljø, er også på omtrent samme niveau som i 2019, men det er stadig hver fjerde, der er uenige i at, der er et godt psykisk arbejdsmiljø på deres arbejdsplads.

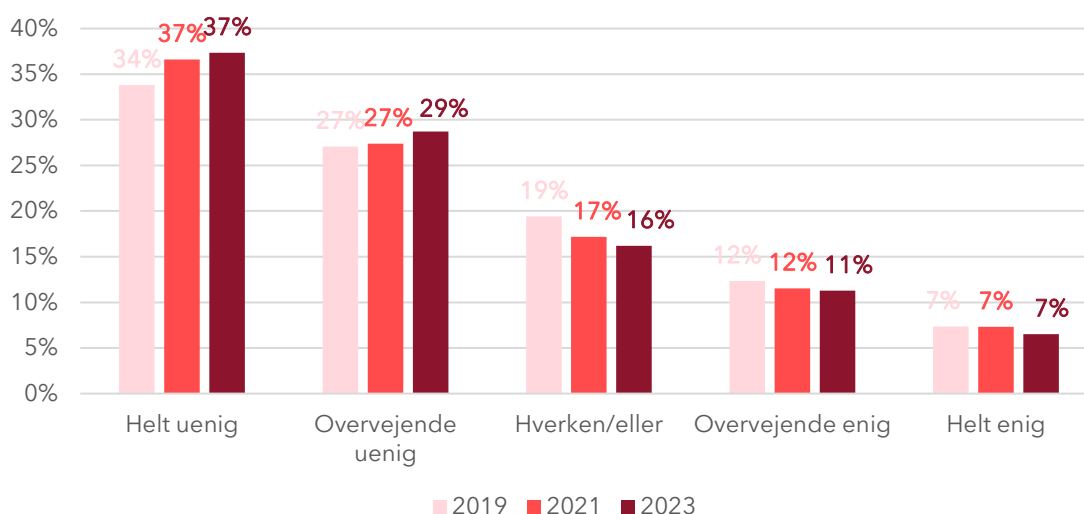
Figur 10 Jeg synes alt i alt, der er et godt psykisk arbejdsmiljø på min nuværende arbejdsplads

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

Siden 2019 er medlemmerne blevet en anelse mindre bekymrede for at miste deres job. Det viser **figur 12**. Der har ikke været nogen kraftig udvikling i andelen, der er bekymrede, men det ses især, at andelen der er uenige i, at de er bekymrede for at miste jobbet er steget fra 61 procent til 66 procent siden 2019. Man skal dog være opmærksom på, at selvom de fleste ikke går rundt med disse bekymringer, og at andelen af bekymrede ikke er vokset siden 2019, er det stadig hver sjette, der har denne bekymring.

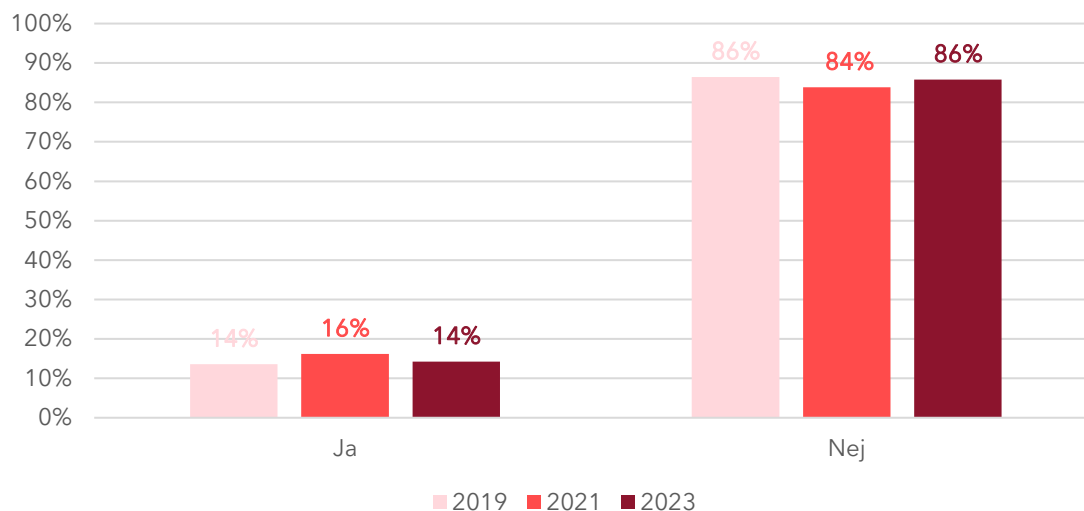
Figur 12 Jeg er bekymret for at miste mit job

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

Andelen, der selv har søgt et nyt job indenfor de sidste 4 uger, er den samme som i 2019. Det ses at der i 2021, under COVID-19-nedlukningerne, var en lidt større andel, der søgte et nyt job, men nu er niveauet altså tilbage til at være det samme som før.

Figur 13 Har du søgt job indenfor de seneste fire uger?

Kilde: DMs arbejdsmiljøundersøgelse 2019, 2021 og 2023

Sådan har vi gjort

Analysen bygger på tre arbejdsmiljøundersøgelser, udarbejdet af DM i hhv. 2019, 2021 og 2023. Alle tre undersøgelser er spørgeskemaundersøgelser som er udsendt til alle DMs beskæftigede medlemmer.

Tabel 1 AMU 2019-2023

	AMU 2019	AMU 2021	AMU 2023
Antal besvarelser	4.870	3.710	5.386
Svarprocent	18 procent	12 procent	12 procent
Udsendt	August 2019	November 2021	Februar 2023

Svarkategorier med fem eller færre besvarelser er fjernet af hensyn til at sikre en tilstrækkelig grad af anonymitet blandt respondenterne.

Personer, der har svaret "ved ikke" til de enkelte spørgsmål er ikke medregnet i totalen til det givne spørgsmål.

Sammenlignelighed

Vi vælger at sammenligne medlemmernes besvarelser på arbejdsmiljøundersøgelsen, som om besvarelserne byggede på de nøjagtigt samme personer.

Dog er det vigtigt at påpege at respondenterne i de tre år ikke fordeler sig på fuldstændigt samme måde og at dette kan have haft en påvirkning på, hvordan svarene fordeler sig.

Fordelingen af respondenter på baggrundsoplysninger kan ses i tabel 2 herunder.

Tabel 2 Fordeling af respondenter AMU 2019-2023

	AMU 2019	AMU 2021	AMU 2023
Arbejder i kommune	19%	19%	19 %
Arbejder i det private	30%	24%	30%
Arbejder i region	5%	5%	5 %
Arbejder i staten	46%	48%	43 %
Arbejder andre steder	0 %	4 %	4 %
Kvinde	66%	68%	67 %
Mand	34%	32%	33 %
Under 40 år	30%	38%	28 %
Mellem 40-55 år	46%	43%	41 %
Over 55 år	24%	20%	31 %